

Danskernes skattebetaling

Digitale værktøjer sikrer effektiv kontrol

Indhold

Indledning	2
Nøgletal om danskernes skattebetaling	4
Personskatteprovenuet nærmer sig 555 mia. kr.	5
Danskerne efterlever i høj grad skattereglerne.....	8
Danskerne er blevet bedre til at ramme plet	11
Digitale værktøjer i årsopgørelsen	13
Danskernes skatteforhold klares i stigende grad automatisk	14
Digitale værktøjer reducerer fejl og snyd.....	16
Låsning af felter reducerer fejl og snyd	18
Digitale stopklodser bliver aktiveret 45.000 gange om året.....	20
Kontrol af faktiske indkomster og fradrag.....	21
Nyt digitalt værktøj baseret på machine learning	22

Indledning

I 2018 betalte omkring 5,2 mio. skattepligtige borgere i Danmark tilsammen ca. 555 mia. kr. i personskatter. Provenuet fra personskatterne udgør over halvdele af det samlede årlige skatte- og afgiftsprovenu på mere end 1.000 mia. kr., som bidrager til finansieringen af det danske velfærdssamfund.

Det er Skattestyrelsen, der har ansvaret for at sikre, at borgerne betaler de korrekte skatter og afgifter til tiden. Det gør Skattestyrelsen blandt andet ved at gøre det nemt og trygt for borgerne at betale deres skat og ved at have effektive vejlednings- og kontrolmekanismer integreret i alle dele af skattebetalingen.

I *Danskernes skattebetaling* præsenteres en række nøgletal om udviklingen i borgernes skattebetaling, herunder provenuer fra forskellige skattearter, borgernes efterlevelse af skattereglerne og borgernes præcision i skattebetalingen.

Danskernes skattebetaling udgives for første gang i år og er en tilbagevendende årlig publikation, der sætter fokus på borgernes skattebetaling og et udvalgt tema i relation hertil.

Temaet for denne første udgave af *Danskernes skattebetaling* er digitale værktøjer. Publikationen beskriver, hvordan Skattestyrelsen løser sine kerneopgaver ved at udvikle og anvende forskellige digitale hjælpeværktøjer for at sikre effektiv kontrol, der forhindrer fejl og forsøg på snyd.

I temaet præsenteres nogle af de vigtigste digitale værktøjer, som bruges, når Skattestyrelsen hvert år behandler flere millioner årsopgørelser, herunder brugen af tredjepartsindberetninger, intelligent opsætning med feltlåsnings og digitale stopklodser.

1 Nøgletal om danskernes skattebetaling

Provenuet fra personskatter stiger i 2018

555 mia. kr

I 2018 betalte de danske skatteydere tilsammen 555 mia. kr. i personskatter

Danskerne overholder i meget høj grad skattereglerne

92 %

Hos 92 pct. af borgerne er skatteoplysningerne angivet korrekt

Danskerne er blevet bedre til at ramme plet

4 mia. kr.

Danskerne betaler mindre i restskat og får udbetalt mindre overskydende skat

2 Digitale værktøjer i årsopgørelsen

Tredjeparts-indberetninger gør det nemt at betale korrekt skat

92 %

92 pct. af personskatteprovenuet kommer direkte fra oplysninger fra tredjepart på låste felter

Feltlåsning forhindrer fejl og forsøg på snyd

510 mia. kr.

Låste felter dækker et personskatteprovenu på ca. 510 mia. kr. i 2018

Digitale stopklodser bremser fejlindtastninger og forhindrer snyd

45.000

Borgernes indberetninger har aktiveret digitale stopklodser 45.000 gange

Nøgletal om danskernes skattebetaling

1

Personskatteprovenuet nærmer sig 555 mia. kr.

Hvert år betaler de danske skatteydere en række forskellige personskatter i form af blandt andet bund- og topskat og ejendomsværdiskat til staten, kommunale indkomstskatter samt arbejdsmarkedsbidrag.

Personskatterne er den største indtægtskilde. I 2018 var det samlede personskatteprovenu på ca. 555 mia. kr., *jf. figur 1*. Det er mere end halvdelen af de samlede skatte- og afgiftsindtægter, der i 2018 var på ca. 1.000 mia. kr.

55 %

Personlige indkomstskatter

Personskatterne udgjorde i 2018 ca. 55 pct. af statens samlede proveneru fra skatter og afgifter.

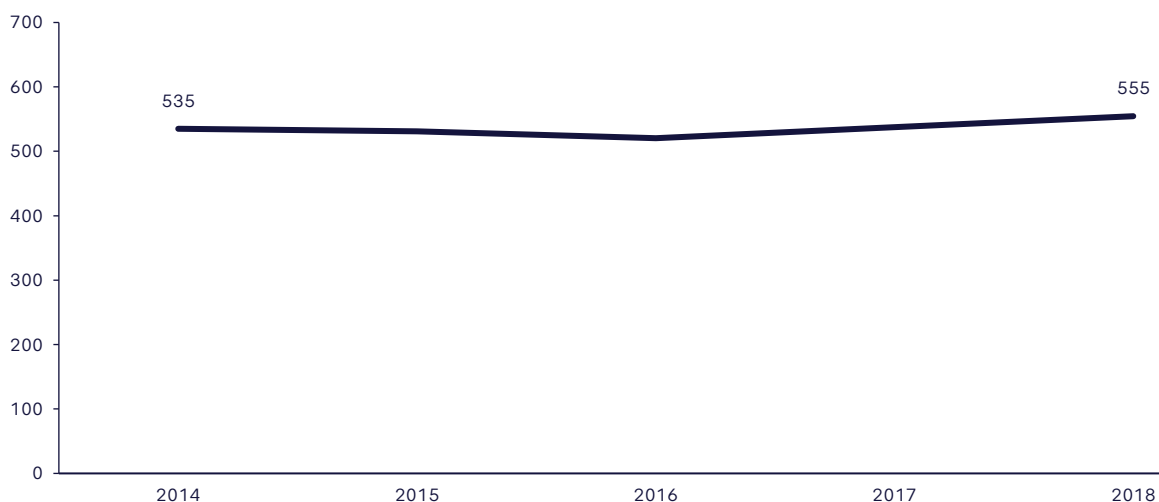
Skattegrundlaget og udviklingen i personskatterne følger den generelle økonomiske udvikling. Når lønningerne stiger på de danske arbejdspladser eller flere kommer i beskæftigelse, stiger skattegrundlaget også. Stigningen på godt 19 mia. kr. i personskatteprovenuet fra 2014 til 2018 skal derfor ses i lyset af den generelle fremgang i samfundsøkonomien i samme periode.

Af det samlede personskatteprovenu udgjorde de statslige indkomstskatter i alt 270 mia. kr. i 2018. Omtrent halvdelen af provenuet fra de statslige indkomstskatter i 2018 stammer fra bundskatten. Bundskatten betales af alle skattepligtige borgere med personlig indkomst, der overstiger personfradraget på 46.000 kr.

Topskatten vedrører derimod kun borgere med en skattepligtig indkomst, der overstiger et vist beløb. I 2018 betalte borgere med en skattepligtig indkomst på mere end 498.900 kr. således 15 pct. i topskat af indkomsten over dette beløb. Det samlede proveneru fra topskatten var i 2018 på ca. 18 mia. kr.

Udviklingen inden for de enkelte personskattearter afspejler også effekterne af politiske tiltag. Eksempelvis er provenuet fra bundskatten næsten fordoblet fra ca. 69 mia. kr. i 2014 til ca. 127 mia. kr. i 2018, *jf. tabel 1*. Stigningen skyldes blandt andet, at bundskattesatsen gradvist er hævet fra 3,64 pct. i 2011 til 11,13 pct. i 2018. Stigningen i bundskattesatsen modsvares delvist af en udfasning af sundhedsbidraget, som faldt med 1 procentpoint hvert år i samme periode. Det forklarer, hvorfor provenuet fra sundhedsbidraget er faldet med over 30 mia. kr.

Figur 1. Udvikling i personskatteprovenu, 2014-2018. Mia. kr.

Arbejdsmarkedsbidraget (AM-bidrag) tegner sig for en stor del af provenuet fra de personlige indkomstskatter. Alle danske lønmodtagere betaler en særskilt skat på 8 pct. af al arbejdsindkomst. Det omfatter alt lige fra løn og honorarer til feriepenge og overskud af selvstændig virksomhed. I 2018 var provenuet fra AM-bidraget på næsten 100 mia. kr. svarende til knap en femtedel af det samlede personskatteprovenu.

De kommunale indkomstskatter udgjorde i 2018 ca. 240 mia. kr., hvilket er en stigning på ca. 25 mia. kr. mere end i 2014. De kommunale skatter beregnes af borgerens skattepligtige indkomst. Kommuneskatteprocenterne varierer på tværs af landet med 22,5 pct. som den laveste sats og 27,8 pct. som den højeste.

En række personskattearter er afhængige af udviklingen på de finansielle markeder. Det gælder blandt andet aktieindkomstskatterne, hvor provenuet er afhængigt af borgernes udbytte og realiserede gevinster fra handel med værdipapirer samt realiserede fradrag ved tab. Provenuet opgjort i løbende priser er steget fra 16,1 mia. kr. i 2014 til 28,2 mia. kr. i 2018.

Også pensionsbeskatningsprovenuet varierer mellem 2014 og 2018. De høje provenuer i 2014 og 2015 opstod, da mange danskere fik mulighed for at opnå en skattefordel ved at omlægge deres kapitalpension til aldersopsparinger.

240 mia.

Kommunale indkomstskatter

Provenuet fra de kommunale indkomstskatter var i 2018 på næsten 250 mia. kr.

Tabel 1. Samlet personskatteprovenu, 2014-2018

Mia. kr. (løbende priser)	2014	2015	2016	2017	2018
Samlet personskatteprovenu	535,2	530,8	520,4	537,7	554,5
Statslige indkomstskatter	228,0	239,8	248,9	258,8	270,0
- Bundskat	69,0	84,0	97,2	111,3	127,4
- Topskat	15,1	16,4	17,0	17,3	17,6
- Udligningsskat	0,3	0,3	0,2	0,2	0,0
- Sundhedsbidrag	43,4	35,8	27,9	19,2	9,7
- Begrænset skattepligtige	2,0	2,3	2,4	2,5	2,6
- Ejendomsværdiskat	13,4	13,6	13,9	14,2	14,5
- Arbejdsmarkedsbidrag	84,7	87,4	90,3	94,1	98,2
Kommunale indkomstskatter mv.	213,9	220,8	229,1	236,8	239,6
Kirkeskat	6,0	6,1	6,3	6,5	6,7
Aktieindkomstskat	16,1	28,8	27	26,8	28,2
Pensionsbeskatning	72,1	34,0	8,2	7,9	7,9
Øvrige indkomstskatter	-0,9	1,2	0,9	1,0	2,1

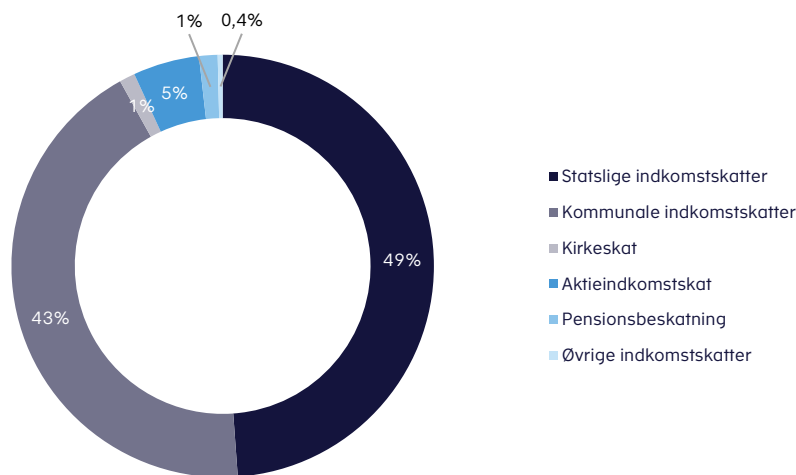
Kilde: Skatteministeriet.

Anm.: Kategorien *Øvrige indkomstskatter* omfatter bruttoskat for forskere, virksomhedsskat, øvrige kildeskatte, dødsboskat og kompensation for forhøjede energi- og miljøafgifter (grøn check).

Kategorien *Kirkeskat* er medtaget for at synliggøre alle personlige indkomstskatter til, stat, kommune og kirke. Det bemærkes, at kategorien ikke indgår i nationalregnskabsopgørelsen af de samlede skatteindtægter.

Fordelingen af indtægterne på de forskellige skattearter tydeliggør, at langt størstedelen af det årlige personskatteprovenu stammer fra de statslige og kommunale indkomstskatter, der i 2018 udgjorde henholdsvis 49 pct. og 43 pct., *jf. figur 2*. Tilsammen udgør de to skattearter dermed 92 pct. af det samlede personskatteprovenu, mens kun 8 pct. af personskatteprovenuet stammer fra kirkeskat, aktieindkomstskat, pensionsbeskatning og øvrige indkomstskatter.

Figur 2. Personskatteprovenu fordelt på skattearter, 2018

92%

Indkomstskatter

De statslige og kommunale indkomstskatter udgør tilsammen 92 pct. af det samlede personskatteprovenu.

Kilde: Skatteministeriet.

Anm.: Kategorien øvrige indkomstskatter omfatter bruttoskat for forskere, virksomhedsskat, øvrige kildeskatte, dødsboskat og kompensation for forhøjede energi- og miljøafgifter (grøn check).

Næsten 5,2 mio. skattepligtige borgere bidrog til det samlede personskatteprovenu i 2018. Det er ca. 126.000 flere personer end i 2014, *jf. tabel 2*. Med et samlet personskatteprovenu på ca. 555 mia. kr. svarer det til, at hver enkelt skatteyder i gennemsnit betalte ca. 107.000 kr. til den danske stats- og kommunkasse i 2018.

Tabel 2. Antal skatteydere, 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Antal skattepligtige (1.000 personer)	5.039	5.070	5.129	5.171	5.165
Gennemsnitlig skattebetaling (kr.)	106.212	104.694	101.462	103.984	107.357

Kilde: Skatteministeriet.

Danskerne efterlever i høj grad skattereglerne

Regelefterlevelsen blandt danskerne er generelt højt, hvilket blandt andet kan henføres til, at størstedelen af danskernes skatteoplysninger indberettes automatisk til Skattestyrelsen fra arbejdsgivere, pengeinstitutter og fagforeninger mv. Skattestyrelsens undersøgelser viser da også, at langt de fleste danskere har en høj skattemoral og angiver de oplysninger, der fortsat skal indberettes til Skattestyrelsen, korrekt.

Alligevel er der på enkelte områder risiko for fejl, ligesom et fåtal bevidst snyder med skattebetalingen. Skattestyrelsen har hvert andet år undersøgt borgernes regelefterlevelse med henblik på at identificere fejl og snyd, *jf. boks 1*. Undersøgelsen dækker over lønmodtagere og personer på overførselsindkomst, mens selvstændige erhvervsdrivende tælles med i en tilsvarende undersøgelse af virksomhedernes regelefterlevelse.

Formålet med undersøgelsen er at give et billede af *borgernes* vilje og evne til at angive korrekt. Der er således alene undersøgt de oplysninger borgerne selv angiver, mens det antages i undersøgelsen, at tredjepartsoplysninger er korrekte. Endvidere omfatter undersøgelsen ikke sort arbejde og skjulte formuer i skattely.

Siden 2009, hvor undersøgelsen blev lavet første gang, har borgernes regelefterlevelse befundet sig på et højt og stabilt niveau. Andelen af borgere, hvor oplysningerne er angivet korrekt, har således konstant været over 90 pct. fra 2009 til 2017, *jf. figur 3*. Samtidig har andelen af borgere, der forsøger at angive korrekt, men begår fejl, været mellem 5,4 pct. og 8,5 pct.

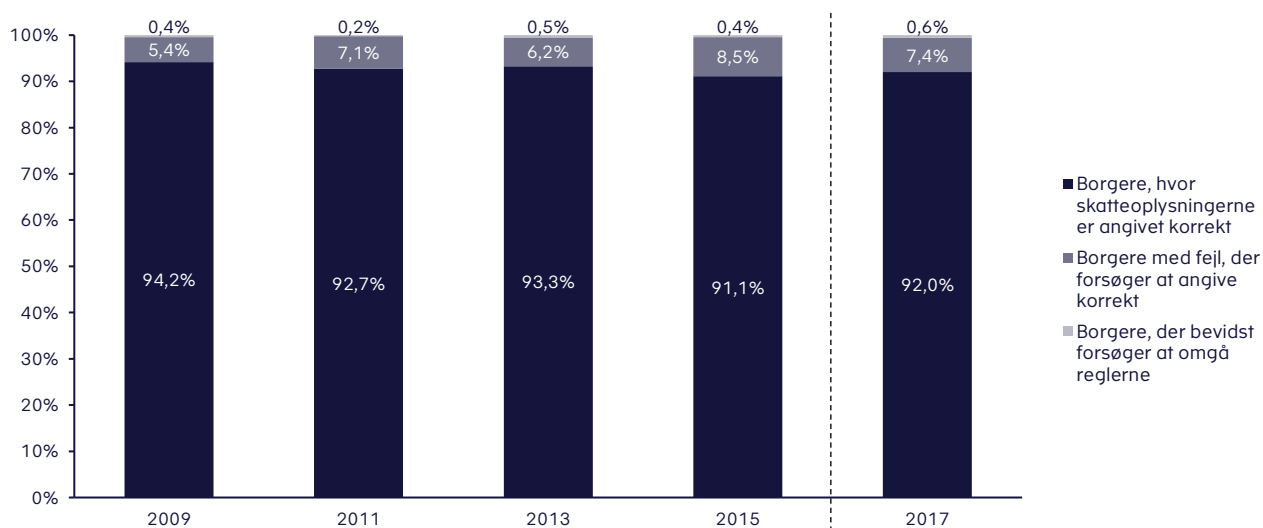
I samme periode har mellem 0,2 pct. og 0,6 pct. af borgerne bevidst forsøgt at omgå skattereglerne. I det samlede billede er der altså tale om en relativt begrænset andel af danskerne, der bevidst forsøger at snyde med skatten.

92 %

Regelefterlevelse

Hos 92 pct. af borgerne er skatteoplysningerne korrekt angivet.

Figur 3. Danskernes efterlevelse af skattereglerne

Kilde: Skattestyrelsen.

Anm.: Det bemærkes, at et fald i antallet af borgere med korrekte skatteangivelser ikke nødvendigvis er ensbetydende med en lavere skattemoral, eller at danskerne generelt er blevet mere tilbøjelige til at begå fejl. Det skyldes, at andelen af borgere, der begår fejl, bl.a. påvirkes af, hvor mange borgere der skal indtaste oplysninger i åbne felter, hvor der oftere begås fejl. Hvis der eksempelvis kommer flere i arbejde, som er berettiget til befodringsfradrag, kan det betyde, at andelen af borgere med fejl stiger, da der oftere begås fejl i befodringsfradraget, *jf. tabel 3*.

Undersøgelserne af borgernes regelefterlevelse hjælper Skattestyrelsen til at identificere særligt risikofyldte områder, hvor der ofte bliver begået fejl eller forekommer forsøg på snyd.

Resultaterne fra den seneste undersøgelse i 2017 viser blandt andet, hvilke felter på årsopgørelsen der særligt voldte borgerne problemer, *jf. tabel 3*.

Det felt, hvor der oftest blev begået fejl eller forekom snyd, var *Fradrag for rejseudgifter*. I næsten hvert tredje tilfælde var angivelsen forkert. Der er dermed indikationer på, at reglerne, for hvornår man kan få fradrag for kost, logi og småfor nødenheder, enten er svære at gennemskue eller fristende at omgå.

Et andet fradrag, hvor der opdages mange fejl eller tilfælde af snyd, er håndværkerfradraget. Her var der i 2017 fejl eller snyd i mere end 20 pct. af angivelserne.

Det samme gælder befordringsfradraget. Her skal borgerne angive, hvor mange dage i løbet af året de transporterer sig mere end 24 km til og fra arbejde og dermed er berettiget til fradrag. Her var fejlprocenten i 2017 på 15,3 pct.

Fælles for felterne i årsopgørelsen med høje fejlprocenter er, at borgerne selv skal angive oplysninger. En høj fejlprocent kan være udtryk for, at borgerne har svært ved at gennemskue reglerne og kravene til dokumentation. Men det kan også indikere, at snyd netop forekommer hos visse borgere, når de selv skal angive og dermed har muligheden for at angive forkerte oplysninger og snyde med dokumentationen. Ofte er der tale om mindre fejl, der ikke har væsentlig prove-numæssig betydning.

Skattestyrelsen anvender erfaringerne fra undersøgelsen af borgernes regelefterlevelse til løbende at forbedre og målrette kontrol- og vejledningsindsatsen.

15%

Befordringsfradrag

Skattestyrelsen anslår i sin undersøgelse fra 2017, at 15 pct. af borgerne, der anvendte befordringsfradraget, lavede fejl eller forsøgte at snyde i deres angivelser.

Tabel 3. Felter på årsopgørelsen med flest fejl, 2017

	Fejlprocent
Fradrag for rejseudgifter (rejsefradrag)	30,1 pct.
Udgifter med servicefradrag (håndværkerfradrag)	22,9 pct.
Befordringsfradrag (kørselsfradrag)	15,3 pct.

Kilde: Skattestyrelsen.

Boks 1. Sådan måler Skattestyrelsen borgernes regelefterlevelse

Borgernes regelefterlevelse måles ved at kontrollere en tilfældigt udvalgt stikprøve af borgere. Ved kontrollen gennemgås borgerens skattemæssige forhold, eventuelle fejl registreres og rettes, og borgerens vilje og evne til at angive korrekt vurderes. Idet der alene måles på borgernes evne til at angive korrekt, er det ikke undersøgt, hvorvidt tredjepartsoplysninger er korrekte. Således vil en borger, hvis årsopgørelse udelukkende består af låste felter, som er angivet af tredjeparter, blive registreret som, at borgeren har angivet korrekt. Tilsvarende vil en borger, som ikke aktivt har ændret i oplysninger, som ellers er korrekte, også blive talt som havende angivet korrekt. At have angivet korrekt forudsætter således ikke en aktiv handling fra borgerens side.

Afhængigt af antallet og karakteren af fejl vurderes det, om borgeren har forsøgt at omgå reglerne med vilje eller har forsøgt at efterleve reglerne. Eksempelvis vil en borger, der har taget for lille et fradrag, og dermed snydt sig selv, blive vurderet som at have forsøgt at efterleve reglerne. Idet stikprøven er tilfældigt udvalgt, kan resultaterne af kontrollerne bruges til at estimere regelefterlevelsen for hele populationen af borgere, og ikke blot de borgere i stikprøven, der blev kontrolleret.

Undersøgelsen omfatter ikke sort arbejde eller selvstændige erhvervsdrivende. Informationer om regelefterlevelsen giver Skattestyrelsen indblik i, hvilke fejltypen der er hyppigst og hvilke forhold, der karakteriserer personer, der begår hhv. bevidste og ubevidste fejl. Målingerne af regelefterlevelsen er en vigtig del af grundlaget for, at Skattestyrelsen kan tilrettelægge sit arbejde efter risiko og væsentlighed.

Danskerne er blevet bedre til at ramme plet

Årsoppgørelsen er en oversigt over den enkelte skatteydere indkomstgrundlag, anvendte fradrag og samlede skattebetaling. På årsoppgørelsen fremgår det også, om skatteyderen gennem forskudsskatten har betalt for meget eller for lidt i skat i det forgangne år. Har skatteyderne betalt for lidt i skat, skal de betale restskat. Har man betalt for meget, får man overskydende skat udbetalt.

Forskudsoppgørelsen er en opgørelse over borgernes forventede indkomst og fradrag for det kommende år. Forskudsskatten bliver beregnet på baggrund af forskudsoppgørelsen. Skattestyrelsen har fra tidligere års årsoppgørelser kendskab til mange af oplysningerne, men ved ikke alt. Derfor er det vigtigt, at borgerne selv tjekker oplysningerne.

Som en indikator for, i hvor høj grad borgernes oplysninger i forskudsoppgørelsen er korrekte, kan man se på størrelsen af det samlede bruttobeløb fra den overskydende skat og restskatten, som henholdsvis udbetales og opkræves hvert år.

I 2014 udgjorde restskatten og den overskydende skat i alt 22,2 mia. kr., *jf. tabel 4*. I 2018 var beløbet faldet til 18,2 mia. kr. svarende til et fald på næsten 20 pct.

Tabel 4. Samlede justeringer i form af restskat og overskydende skat (mia. kr.)

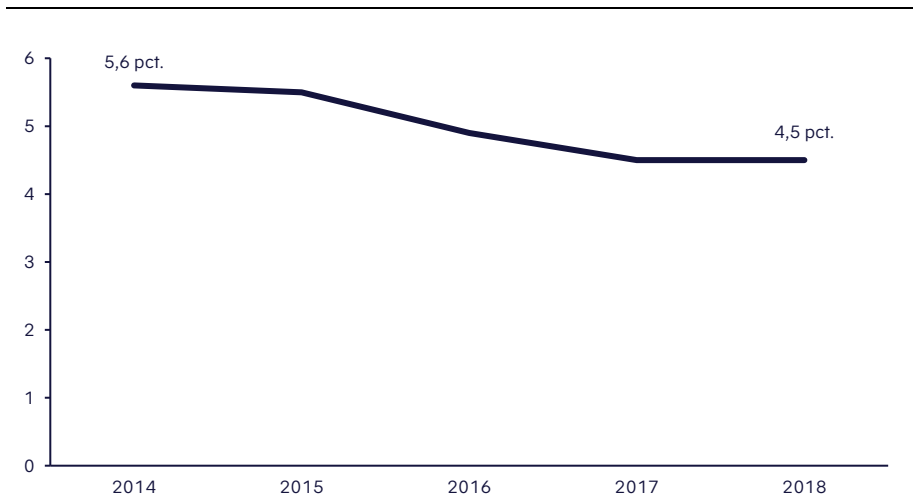
	2014	2015	2016	2017	2018
Bruttobeløb	22,2	22,1	20,0	19,0	18,2

Kilde: Skattestyrelsen.

Anm.: Samlede justeringer er bruttobeløbet af den overskydende skat og restskatten.

Siden 2014 har borgerne således i stigende grad betalt den korrekte skat i løbet af indkomståret. For borgere med enkle skatteforhold – fx lønmodtagere, pensionister og SU-modtagere – er såvel restskatten som den overskydende skat, målt som andel af det samlede personskatteprovenu, faldet. Fra 2014 til 2018 er andelen af restskat og overskydende skat faldet fra 5,6 pct. til 4,5 pct. af det samlede personskatteprovenu, *jf. figur 4*.

Figur 4. Samlede justeringer som andel af samlet personskatteprovenu

Kilde: Skattestyrelsen.

Den gennemsnitlige restskattebetaling og den gennemsnitlige udbetaling af overskydende skat er også faldet fra 2014 til 2018, *jf. tabel 5*.

I 2014 var den gennemsnitlige restskattebetaling – for borgere, der skulle betale restskat – ca. 5.300 kr. I 2018 var dette beløb faldet til ca. 5.100 kr.

I tilfældet med overskydende skat var det gennemsnitlige udbetalingsbeløb på 5.686 kr. i 2014 faldet til 4.261 kr. i 2018. Der er dermed i 2018 blevet udbetalt 1.425 kr. mindre end i 2014 i overskydende skat per borger, der i løbet af indkomståret havde betalt for meget i skat.

Tabel 5. Restskat og overskydende skat (gennemsnitligt beløb, kr.)

	2014	2015	2016	2017	2018
Restskat	5.328	6.081	5.284	5.100	5.058
Overskydende skat	5.686	5.406	4.902	4.558	4.261

Kilde: Skattestyrelsen.

En af årsagerne til den stigende præcision i danskernes skattebetaling er, at flere og flere skatteoplysninger indberettes automatisk fra tredjeparter så som arbejdsgivere, banker og pensionskasser. I langt de fleste tilfælde er det således yderst begrænset, hvad den enkelte borger skal foretage af ændringer.

Den stigende præcision i borgernes skattebetaling er derudover et resultat af Skattestyrelsens arbejde med at forbedre såvel forskudsopgørelsen samt de oplysninger, som indberettes. Det indebærer også udviklingen af digitale hjælpe- og kontrolværktøjer, der forhindrer fejlindtastninger eller forsøg på snyd.

Eksempelvis kan nævnes værktøjet *Skat i balance*, der blev startet op i 2013. Her bliver berørte borgere allerede i maj måned gjort opmærksomme på, at det er nødvendigt at foretage rettelser på deres forskudsopgørelse, hvis de vil undgå at betale for lidt eller for meget i skat.

4.300 kr.

Overskydende skat

For de borgere, der havde betalt for meget i skat i 2018, lå den gennemsnitlige udbetaling af overskydende skat på 4.261 kr.

Boks 2. Sådan er tallene opgjort

Alle tal og data, der danner grundlag for analysen om danskernes restskat og overskydende skat, er indhentet fra borgere med enkle skatteforhold – fx lønmodtagere, pensionister og SU-modtagere – i perioden 2014-2018. Borgere med mere komplicerede skatteforhold – fx selvstændige erhvervsdrivende og borgere med udlandsforhold – indgår ikke i analysen.

Alle oplysninger er indhentet med 30. april som skæringsdato i året efter det indkomstår, som tallene vedrører. Dette er gjort for at sikre et sammenligneligt grundlag, eftersom årsopgørelsen er dynamisk, og der er mulighed for at foretage ændringer tre år tilbage i tiden. Alle beløb er omregnet til 2019-niveau for at sikre sammenlignelighed årene imellem.

Digitale værktøjer i årsopgørelsen

2

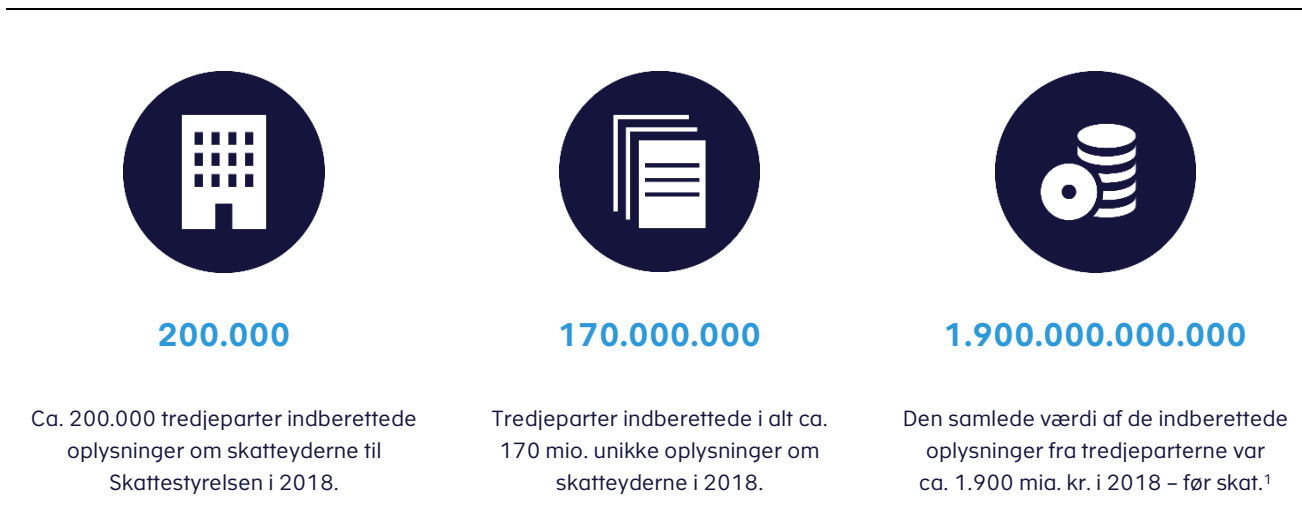
Danskernes skatteforhold klares i stigende grad automatisk

I 1903 blev der indført indkomst- og formuebeskatning i Danmark. Det var frivilligt, om man ville indsende oplysninger til ligningsmyndighederne. Gjorde man det ikke, skønnede myndighederne, hvad man skulle betale i skat.

I dag er situationen en helt anden. Langt størstedelen af borgernes skattepligtige oplysninger finder automatisk vej til årsopgørelsen. Det sker via indberetninger fra tredjepart. Indberetningerne har gjort det mere simpelt for borgerne at forholde sig til skattebetalingen. Samtidig er risikoen for ubevidste fejl og snyd reduceret, hvilket også har gjort Skattestyrelsens opgavevaretagelse mere effektiv. Langt de fleste borgere får derfor en korrekt fortrykt årsopgørelse og behøver ikke foretage sig noget.

Tredjepartsdata indberettes til skattemyndighederne fra blandt andet arbejdsgivere, pengeinstitutter, fagforeninger og pensionsinstitutter. I 2018 modtog Skattestyrelsen data fra mere end 200.000 indberetningspligtige tredjeparter. I alt blev der i 2018 foretaget ca. 170 mio. indberetninger fra tredjeparterne svarende til et sumbeløb tæt på 1.900 mia. kr., *jf. figur 5.*

Figur 5. Nøgletal om tredjeparter

Kilde: Skattestyrelsen.

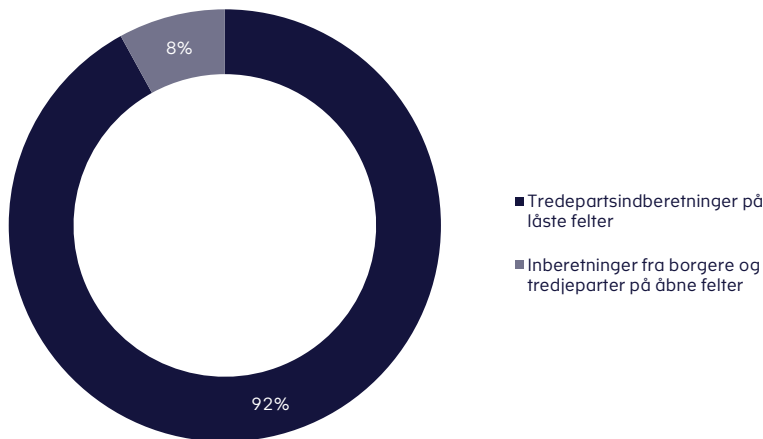
1) Der er tale om et bruttobeløb, som dækker over indberetninger vedr. bl.a. lønindkomst, overførselsindkomst, pensioner, renter, udbytter, faglige kontingenter, udlejeindkomster, anparter mv., dvs. også oplysninger om fradrag.

I takt med den løbende automatisering og udvidelse af indberetningspligtige områder er behovet for oplysninger fra borgerne reduceret markant. Færre og færre borgere skal derfor foretage ændringer på årsopgørelsen.

I 2018 foretog omkring 80 pct. af borgerne ingen eller meget få rettelser til årsopgørelsen, da Skattestyrelsen allerede var i besiddelse af de relevante oplysninger til dannelse af årsopgørelsen. Med andre ord var det kun 1 ud af 5 danskere, der i 2018 foretog ændringer til deres årsopgørelse.

I 2018 stammede 92 pct. af oplysningerne på årsopgørelsen fra tredjepartsindberetninger på låste felter i TastSelv, jf. figur 6. De resterende ca. 8 pct. stammede fra oplysninger på de åbne felter. I de åbne felter indberetter borgeren eller tredjeparter oplysninger, men borgeren kan ændre i de indberettede tredjepartsindberetninger.

Figur 6. Kilder til oplysninger i årsopgørelsen

92%

Tredjepartsindberetninger

Næsten 92 pct. af oplysningerne på årsopgørelsen stammede i 2018 fra digitale indberetninger fra tredjeparter på låste felter.

Kilde: Skattestyrelsen.

Når så stor en andel af årsopgørelsen dannes på baggrund af digitale tredjepartsindberetninger, er det vigtigt, at oplysningerne er korrekte. Upræcise eller decideret forkerte oplysninger kan påvirke det samlede personskatteprovenu, men også have stor betydning i forhold til den enkelte borger, der risikerer at skulle betale restskat eller får udbetalt overskydende skat. Ligesom også andre myndigheder kan være afhængige af de indberettede oplysninger.

En korrekt skattebetaling afhænger således i vidt omfang af datakvaliteten og tredjeparternes evne til at indberette korrekte data.

Skattestyrelsen søger derfor at sikre en høj datakvalitet ved at vejlede og supportere tredjeparterne inden indberetningerne afgives. Samtidig gennemfører Skattestyrelsen kontroller efter indberetningerne er afgivet, hvor fejl og mangler i data korrigeres via genindberetninger, og hvor fejl og mangler fremadrettet søges reduceret.

Boks 3. Hvad er tredjepartsindberetninger?

Indberetningspligtige oplysninger om bl.a. løn, renter, værdipapirer, fagforeningskontingenter og pensionsindbetalinger, som Skattestyrelsen modtager fra de indberetningspligtige tredjeparter, fx arbejdsgivere, banker, fagforeninger, A-kasser og pensionskasser.

Tredjeparterne indberetter primært oplysninger via systemerne *eIndkomst* og *eKapital*, hvorfra oplysningerne overføres til årsopgørelsen.

For *eIndkomst* sker indberetningerne løbende i form af en månedlig og årlig pligt. Data omfatter alle former for lønindkomst, overførselsindkomst, pensioner mv.

For *eKapital* sker indberetningerne via årlige, kvartalsvise og løbende indberetninger. Data omfatter alle andre typer af indberetninger end løn mv., herunder renter udbytter, faglige kontingenter og udlejeindkomster mv.

Digitale værktøjer reducerer fejl og snyd

Den stigende mængde af automatiske indberetninger fra tredjeparter gør det nemt for borgerne at betale korrekte skatter. En anden gevinst er, at Skattestyrelsens opgaveløsning bliver mere effektiv.

Kombinationen af teknologiske fremskridt og tredjepartsdata har nemlig givet Skattestyrelsen mulighed for at udvikle og indføre digitale hjælpe- og kontrolværktøjer i årsopgørelsen.

De digitale værktøjer findes i flere forskellige udgaver. Nogle aktiveres automatisk, når borgeren indtaster eller ændrer oplysninger i TastSelv, mens andre udelukker selve muligheden for ændringer i forskuds- og årsopgørelsen.

Fælles for de digitale værktøjer er, at de skal gøre det endnu nemmere for borgerne at betale korrekte skatter og afgifter. Og samtidig gøre det svært for det fåtal, der forsøger at snyde med skattebetalingen.

Uden digital hjælp ville den enorme datamængde gøre det til en uoverkommelig opgave at gennemgå og opdage fejl og snyd i årsopgørelsen. De digitale værktøjer er derfor uundværlige i Skattestyrelsens daglige arbejde med at sikre korrekte skatter og afgifter.

Brugen af digitale værktøjer skal dog altid balancere mellem at opdage fejl og snyd og samtidig gribe mindst muligt ind i borgernes hverdag.

Boks 4. Skattestyrelsens kontrolarbejde

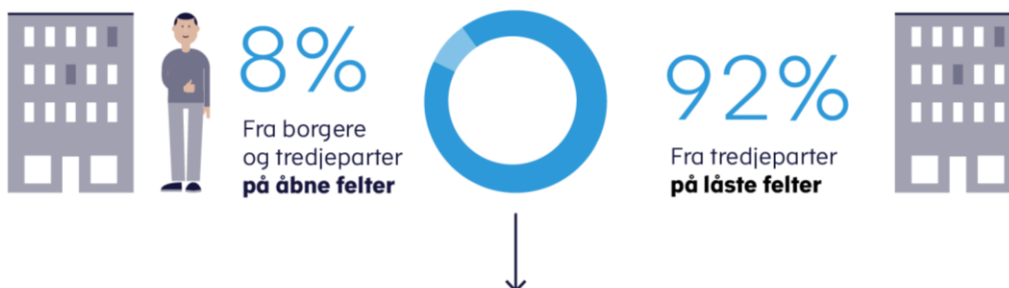
Skattestyrelsen arbejder efter en forretningsmodel bestående af fire faser for skattebetalingen: registrering, angivelse, betaling, efterprøvelse. Kontrolaktiviteter tilpasses og rettes mod alle faser i skattebetalingen, så mulige fejl og snyd stoppes så tidligt som muligt.

I *registreringsfasen* foregår fx kontrol af, om der er tegn på, at skatteydere registrerer sig alene med det formål at svindle. I *angivelsesfasen* kontrolleres, om der er tegn på snyd eller fejl i angivelserne fx ved hjælp af digitale stopklodser. I *betalingsfasen* foretages ekstra kontrol, inden pengene sendes af sted, fx i sager om overskydende skat.

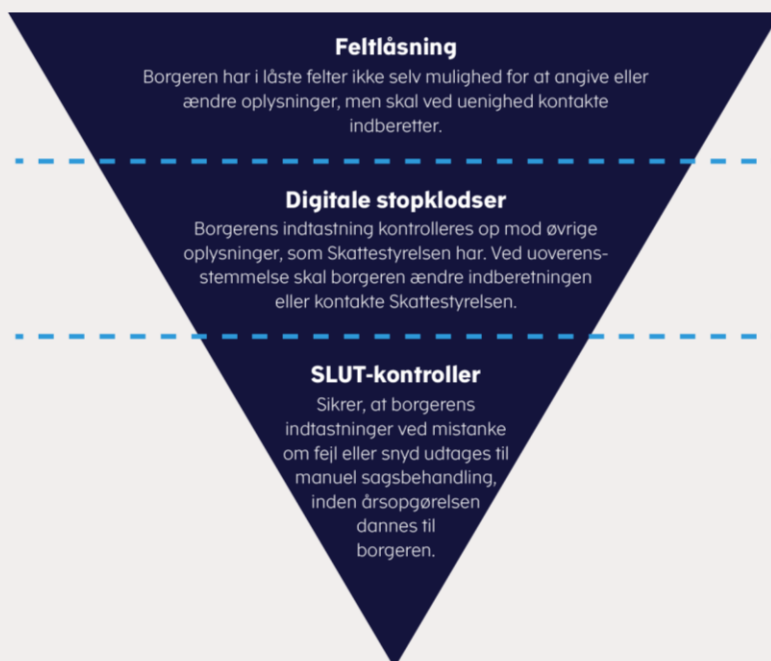
Det er lettere både for Skatteforvaltningen og skatteyderen, hvis fejl opdages allerede i registrerings- eller angivelsesfasen i stedet for, når Skatteforvaltningen tager ud på kontrol i efterprøvelsesfasen. Samtidigt giver en tidlig indsats bedre mulighed for at stoppe bevidst snyd, inden skaden er sket. Derfor er det som hovedregel mere effektivt at kontrollere i de tidlige faser af skattebetalingen.

Digitale værktøjer understøtter korrekt skattebetaling

Oplysninger

Digitale værktøjer

Årsopgørelse

Låsning af felter reducerer fejl og snyd

Årsopgørelsen består af en række felter med oplysninger om forskellige indkomst- og fradragstyper. Det er fx lønindkomst, SU og befodringsfradrag. De anvendte felter udgør grundlaget for den enkelte borgers skattebetaling. For indkomståret 2018 bestod årsopgørelsen af i alt 66 felter.

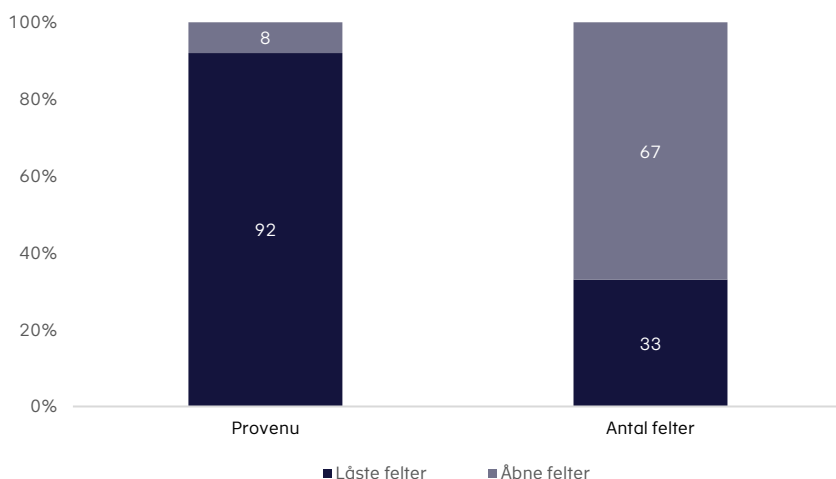
44 af disse felter er såkaldt *åbne felter*, hvor borgeren via TastSelv har mulighed for at angive oplysninger. 10 af disse åbne felter kan indeholde på forhånd udfyldte oplysninger, der stammer fra tredjeparter, som borgeren selv har mulighed for at ændre i eller supplere med egne oplysninger, fx på værdipapirområdet. For de øvrige 34 åbne felter er det udelukkende borgeren, der er i besiddelse af oplysningerne.

De resterende 22 felter i årsopgørelsen er *låste felter*. Det betyder, at borgeren ikke har mulighed for at ændre på værdierne i disse felter i TastSelv. Blandt felterne, der ikke kan ændres på, hører fx lønindkomst, som indberettes automatisk fra arbejdsgivere.

Den såkaldte feltlåsning er et simpelt, men effektivt, digitalt værktøj, der kan forhindre, at borgerne begår fejl og snyd. De 22 låste felter udgør nemlig en stor andel af det samlede personskatteprovenu, der for indkomståret 2018 var på ca. 555 mia. kr.

I 2018 svarede værdien af de låste felter således til ca. 510 mia. kr. af de samlede personskatter, jf. figur 7. Siden 2008 er både den absolutte og relative værdi af disse felter steget betragteligt. Med det stigende antal låste felter er risikoen for fejl og snyd således blevet mindre og mindre over de seneste år.

Figur 7. Overblik over fordelingen af provenu og felter på årsopgørelsen

22

Låste felter

22 felter er låst i årsopgørelsen. Felterne udgør ca. 510 mia. kr. af det samlede personskatteprovenu for indkomståret 2018.

Kilde: Skattestyrelsen.

Feltlåsnings indebærer dog ikke, at borgerne er afskåret fra at gøre indsigelser eller få foretaget rettelser af de angivne værdier i de låste felter. Det kræver kontakt til og ændringer fra indberettende tredjepart eller Skattestyrelsen.

I 2017 blev det i forbindelse med *Retssikkerhedspakke III* præciseret i skattekontrolloven, at borgerne ikke er underlagt et strafansvar i forhold til indholdet i de

låste felter i den automatiske, fortrykte årsopgørelse, hvis de ikke har haft indflydelse på tredjepartsindberetningen. Borgerne har således hverken pligt til at kontrollere eller korrigere indberettede beløb i de låste felter. Af samme grund blev den tidligere betegnelse *selvangivelse* erstattet af betegnelsen *oplysnings-skema* for at sikre en mere retvisende beskrivelse af grundlaget for danskernes skattebetaling.

Digitale stopklodser bliver aktiveret 45.000 gange om året

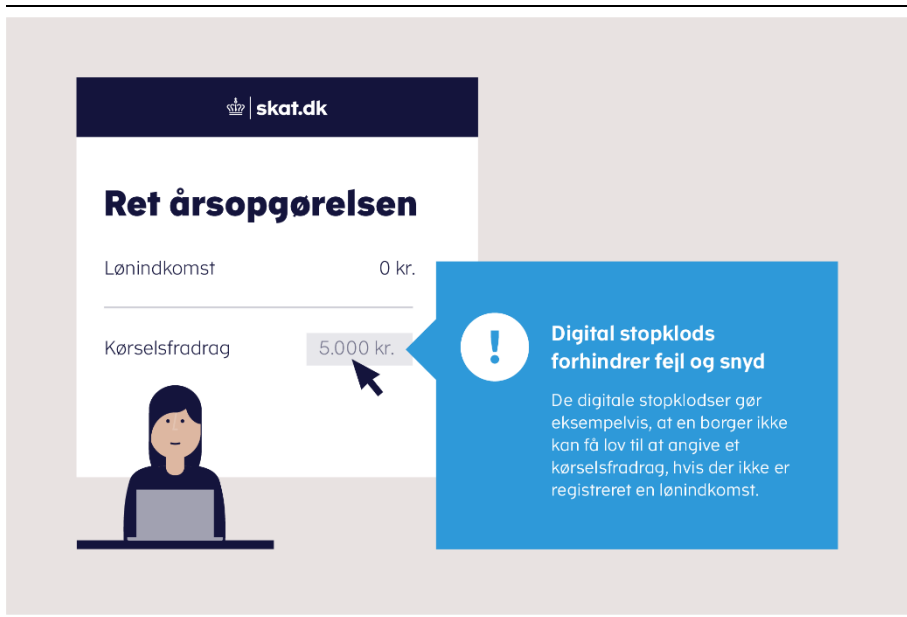
Et andet digitalt værktøj, som anvendes i årsopgørelserne, er de såkaldte digitale stopklodser. De digitale stopklodser er en samlebetegnelse for forskellige typer af digitale kontroller. Fx logiske kontroller, der sikrer, at borgerne skal kontakte Skattestyrelsen, hvis de oplyser ulogiske eller usandsynlige indkomster eller fradrag, så Skattestyrelsen herefter har mulighed for at tjekke oplysningerne.

De digitale stopklodser blokerer indtastninger, hvis der ikke er overensstemmelse mellem borgerens indtastning og de data, som Skattestyrelsen har om borgeren, jf. figur 8.

Formålet med de digitale stopklodser er både at forhindre fejlindtastninger samt at forhindre snyd, når borgerne oplyser ændringer og tilføjelser til årsopgørelsen. De digitale stopklodser kan således fx forhindre, at borgerne skal betale restskat på grund af forkerte indtastninger.

De digitale stopklodser blev introduceret i årsopgørelsen i 2017 og er siden blevet videreudviklet løbende. Der findes i dag digitale stopklodser på en lang række felter i TastSelv.

Figur 8. Eksempel på en digital stopklods

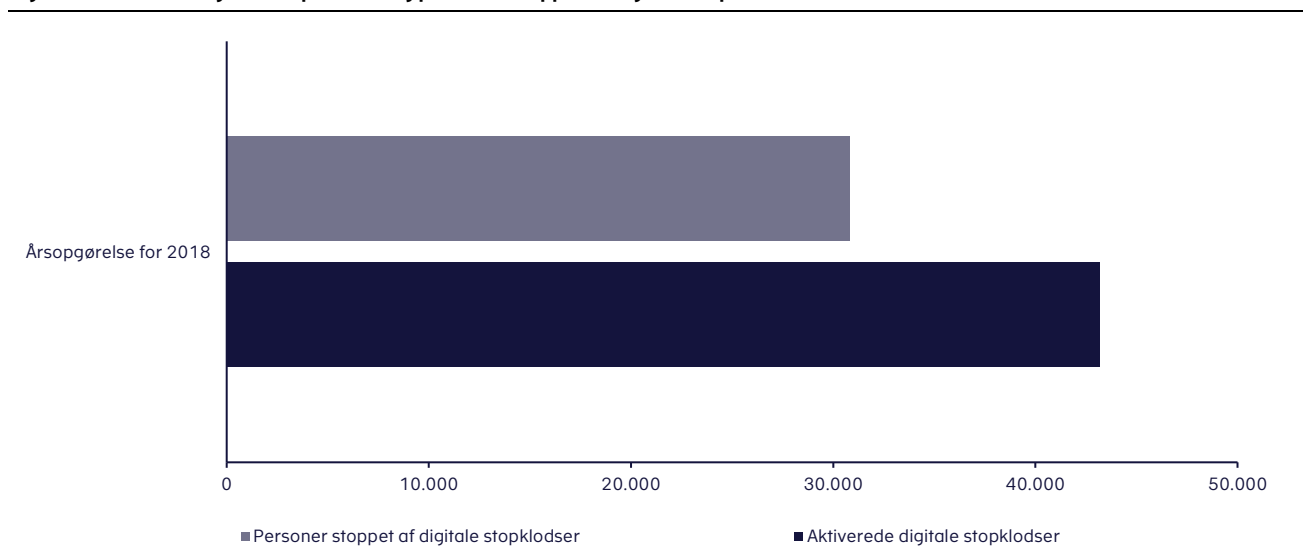
Kilde: Skattestyrelsen.

De digitale stopklodser er placeret på årsopgørelsens åbne felter. Det vil sige de felter, hvor borgeren enten har mulighed for selv at indtaste oplysninger eller at rette i de fortrykte oplysninger.

De digitale stopklodser gør eksempelvis, at en borger ikke kan oplyse et fradrag for fredede ejendomme, hvis vedkommende ikke ejer en fredet ejendom. Eller tage fradrag for lønmodtagerudgifter, hvis vedkommende ikke er lønmodtager. De digitale stopklodser kan dermed hjælpe til at sikre, at fejl og snyd stoppes, inden de bliver begået.

De nyeste tal fra Skattestyrelsen viser, at i forbindelse med årsopgørelse for 2018, der kom i 2019, blev de logiske kontroller aktiveret næsten 45.000 gange fordelt på mere end 30.000 unikke personer, *jf. figur 9*.

Figur 9. Aktiverede digitale stopklodser og personer stoppet af digitale stopklodser

Kilde: Skattestyrelsen.

Kontrol af faktiske indkomster og fradrag

Skattestyrelsen gennemfører en række kontroller af skatteydernes faktiske indkomster og fradrag. Det gælder fx udbetalingskontroller, der aktiveres, når den overskydende skat overstiger et vist beløb.

Kontrollen af skatteydernes faktiske indkomster og fradrag indtræffer, når der efter et indkomstårs udløb bliver udarbejdet en årsopgørelse, som beregner en slutskat for skatteyderen.

På baggrund af den beregnede slutskat afgøres det, om de foreløbigt betalte skatter, baseret på forskudsopgørelsen, har været tilstrækkelige til at dække den skat, der skal betales af den faktiske indkomst, eller om der er betalt for lidt eller for meget.

De faktiske indkomster og fradrag får Skattestyrelsen via indberetninger fra tredjepart, fx arbejdsgivere, pengeinstitutter, offentlige kasser mv. og skatteyderne selv.

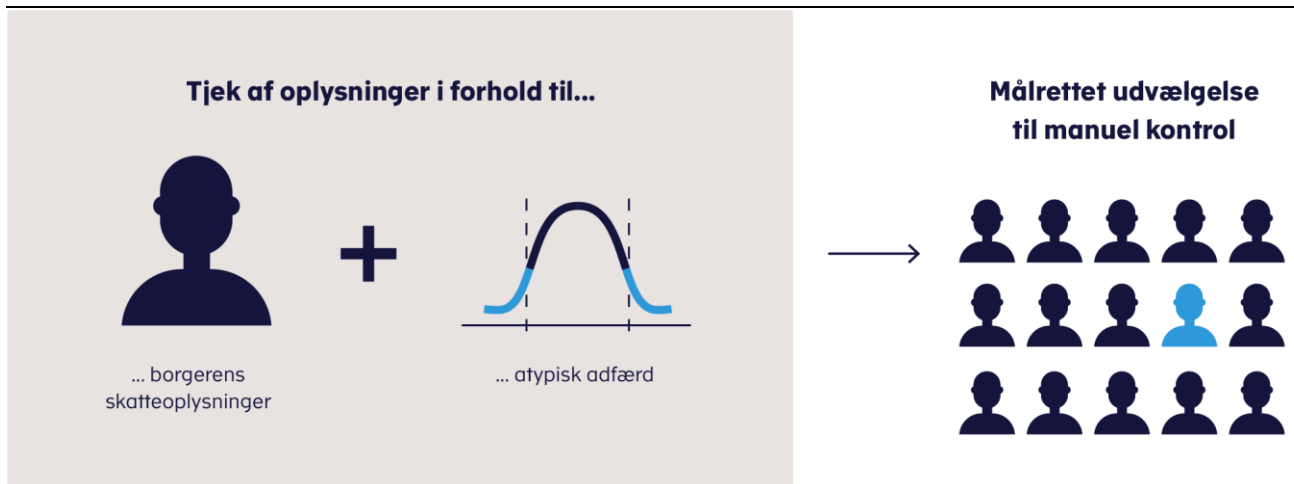
Nyt digitalt værktøj baseret på machine learning

I kombination med ny teknologi rummer årsopgørelsens store datagrundlag potentialet for at skabe endnu større præcision i borgernes skatteoplysninger og dermed for at sikre et endnu mere korrekt skatteprovenu.

I forbindelse med årsopgørelsen 2018 tog Skattestyrelsen for første gang et nyt digitalt hjælpeværktøj baseret på machine learning i brug. Værktøjet markerer borgere med atypiske mønstre og hjælper dermed til at bremse uberettigede udbetalinger af overskydende skat, *jf. figur 10*.

Det nye digitale hjælpeværktøj gennemgår ved hjælp af avanceret analyse dagligt borgernes indtastninger i årsopgørelsen i TastSelv på skat.dk. Ud fra en række forudbestemte mønstre og kriterier identificerer modellen atypisk adfærd. Det vil sige adfærd, der er atypisk i forhold til den gennemsnitlige adfærd og ud fra den enkelte borgers skatteoplysninger.

Figur 10. Digitalt hjælpeværktøj spotter atypisk adfærd

Kilde: Skattestyrelsen.

Hvor de digitale stopklodser stopper indberetningen i TastSelv, kortlægger machine learning mønstre og identificerer adfærd, som er anderledes end forventet. På den måde kan Skattestyrelsens medarbejdere målrettet udvælge borgere til manuel kontrol.

Atypisk adfærd er ikke nødvendigvis lig med forkert adfærd. Det nye kontrolredskab leverer derimod oplysninger, som giver Skattestyrelsens medarbejdere mulighed for målrettet at udsøge årsopgørelser til nærmere gennemgang, hvor der er indikationer på fejl eller snyd.

Værktøjet vil løbende blive udviklet og tilpasset ud fra de erfaringer, der opnås fra år til år for på den måde at sikre, at værktøjet bliver endnu mere effektivt.

Modellen lærer dog kun, når Skattestyrelsens medarbejdere, med deres konkrete viden om det danske skattesystem, gør den klogere. Den nye model skal derfor "trænes" ud fra historiske årsopgørelser, så modellen kan spotte misbrug i de opgørelser, der dannes hver dag.

